

Johannes Wendt

Een Duitse veteraan van de batterij "Salzwedel-Neu" (1940-1944)

door Luc DUPONT

Jaren geleden, om precies te zijn op 21 september 1996, werd ik gevraagd om een Duitse groep in het domein Raversijde te gidsen. Het was een groep oudere personen vergezeld van hun familie. Al snel ondervond ik dat deze plaats door enkele mannen goed gekend was. Het was dan ook voor mij een aangename en interessante verrassing te vernemen dat er in deze groep 3 oorlogsveteranen waren die toen deel uitmaakten van de bemanning van deze Duitse batterij: Hugo Müller, Arwed Clar en Johannes Wendt. Met Hugo Müller en Johannes Wendt had ik na verloop van jaren zéér goede contacten. De enige nu nog levende veteraan van deze batterij is Johannes Wendt, die zelfs nog regelmatig op bezoek komt.

Johannes' dienst in de batterij begon in het voorjaar van 1943. Toen was hij 20 jaar. Nu woont hij aan de stadsrand van Aken. Van zijn oorlogsbelevissen aan onze kust herinnert hij zich de speciale lage witgekalkte huisjes en de vriendelijke bevolking. Elk jaar komt hij eens op bezoek, want voor hem heeft deze plaats een uitzonderlijke betekenis.

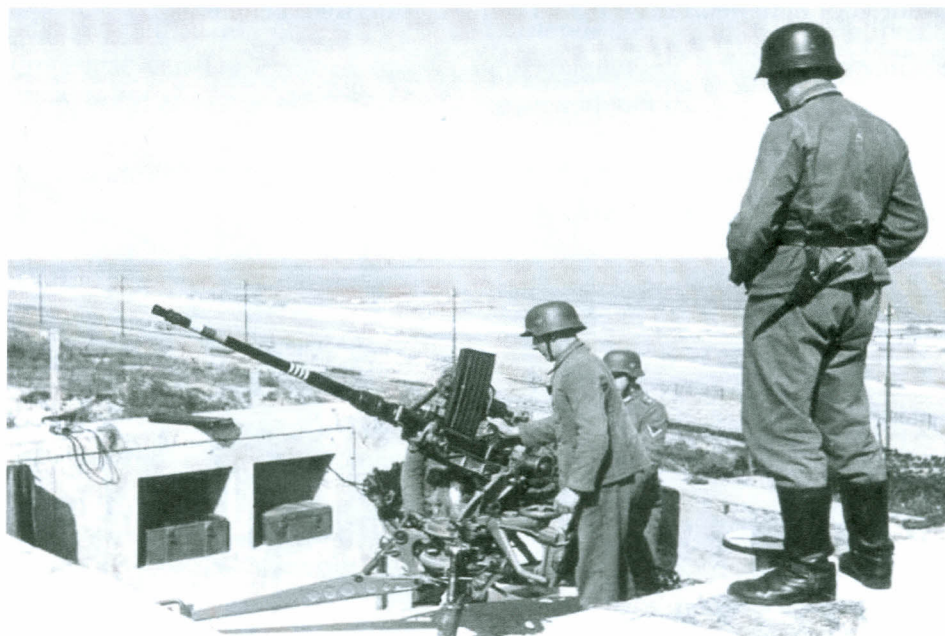
Links: Johannes aan zijn wachtpost bij de ingang

Als gids is het interessant nog levende getuigen te kunnen ontmoeten. Het oorlogsverleden kwam tot leven tijdens een gesprek met Johannes. Daaruit heb ik het volgende genoteerd:

Johannes Wendt werd geboren in Rügenwalde op 27 augustus 1923. Rügenwalde was een klein vissersdorp aan de Oostzee en telde toen 700 inwoners. Zijn geboortedorp was gelegen bij Minde in

Hinterpommern en werd door de Russen totaal verwoest. Na de oorlog werd de Duits-Poolse grens hertekend en dit gebied werd bij Polen geannexeerd. Over zijn dienstjaren bij de Duitse marineartillerie vertelt hij :

“In de batterij waren er 150 militairen: de batterijchef, de officieren, onderofficieren en soldaten. Het dagprogramma werd door een dienstplan geregeld. Dit omvatte: schietoefeningen, het reinigen van de kanonnen, infanteriedienst, het reinigen van de handwapens, opleiding eerste hulp en ook het reinigen van het terrein. Om 6 uur werden wij gewekt. Tot 8 uur hadden wij tijd voor het ontbijt en ook om ons klaar te maken. Van 8 tot 9 uur werden wij bijgeschoold. Om 17 uur werd de dienst afgesloten. Zondag en zaterdagmiddag waren wij vrij van dienst. De tram en het bioscoopbezoek waren gratis. Dan mocht een deel van de bemanning uitgaan maar om 22 uur werd de dag afgesloten met een plechtigheid (Zapfenstreich). In de villa Goffinet was er een secretariaat ingericht (Schreibstube), dit onder de leiding van een Hauptfeldwebel. Daar werd de dagindeling opgemaakt, ook werd er een verlof- regeling uitgewerkt en een wachtplan opgesteld. Ook was er iemand aangesteld die de financiën regelde (Rechnungsführer). Wanneer men wachtdienst had, duurde dit 24 uur, van 12 tot 12 uur. De wachtpost bestond uit 1 onderofficier, 1 vervanger en verder 6 soldaten. Gedurende de dag stond voortdurend iemand naar de zeezijde gericht. ‘s Nachts wandelden enkele duo’s(Doppelposten) door het batterijterrein. Ook was er een officier met wachtdienst en dit voor een hele week. Dat kon een batterijofficier zijn ,maar ook een Feldwebel (onderofficier). Zij hadden enkel controlefuncties. Na de aflossing van de wacht om 12 uur hadden deze mannen vrij tot het slapen gaan. De hoofdbunker (Leitstand) en het afweergeschut (Flakgeschütz) waren dag en nacht bemand. Deze bemanningen maakten ook geen deel uit van de wachtposten.

Duitse militairen bij hun afweergeschut

Volgens het dienstplan waren er op verschillende dagen schietoefeningen met de zware kanonnen. Ieder zwaar kanon werd bediend door 12 man onder leiding van een commandant. Iedereen had een welbepaalde taak. Maar er was ook een beurtrol, zodanig dat iedereen elke taak kende. De 120mm kanonnen waren 360° verdraaibaar, zodat ze konden worden gericht naar de zee maar ook naar het land. Tijdens de maand mei 1944 werden deze kanonnen vervangen door 105 mm duikbootkanonnen. Deze kanonnen kon men slechts verdraaien onder een hoek van 120°. Het beschieten van zee-en landdoelen werd vanuit de hoofdbunker geleid. Na ieder schot werd de richtwaarde veranderd, indien dit nodig was”.

“Iedere militair heeft ook een soldij ontvangen, in Belgisch geld uitbetaald. Het bedrag was afhankelijk van de dienstgraad. Vanaf de graad Obergefreiter werd dan nog een bedrag bijbetaald op een thuisrekening (Heimatkonto). Het gebruik van dit bedrag was voor iedereen vrij. 1 maal per maand kon men zich 50 Reichsmark laten opsturen”.

“Tweemaal per jaar waren wij met verlof. De verlofperiode was toen 16 dagen , 2 reisdagen inbegrepen . Het gebeurde ook dat men verplaatst werd naar andere batterijen. Zo werd tijdens de zomer van 1943 kapiteinluitenant Haase van de batterij Hundius verplaatst naar Noorwegen. Eénmaal per jaar werd er een batterijfeest georganiseerd. Iedereen kreeg enkele flessen bier en enkele glazen alcohol gratis. Er werd gezongen en verteld. Bij een batterijfeest werd er telkens een tijdschrift uitgegeven. Iedereen kreeg een exemplaar. Daarin kwamen de nieuwtjes van het thuisfront in woord en beeld .

Het kerstfeest werd ook niet vergeten. Telkens was er ook een mooie opgezette kerstboom. De batterijchef hield er een toespraak en iedereen dacht aan zijn thuis. Dit was zéér aangenaam. De verhouding met de plaatselijke bevolking was zéér goed.

Samengevat kan ik mij nog het volgende herinneren :

“Eerst werd ik voor een infanterieopleiding naar Aken gestuurd. Vanaf januari 1942 werd ik in Oostende voor de marineartillerie bijgeschoold. Dit was waar zich nu de campus Katho bevindt aan de zeedijk . Daarna kwam ik in de batterij Salzwedel Neu terecht en ongeveer een jaar later in de batterij Salzwedel Alt. Later deed ik ongeveer 3 maanden dienst in de batterij Hundius in Oostende. In het voorjaar van 1943 heb ik het bezoek meegemaakt van admiraal Dönitz in de batterij Salzwedel Neu. Mijn verplaatsing naar het landleger volgde op 26 november 1943. In Pilsen werd ik opgeleid tot radioöperator. Verder werd ik aan het Oostfront ingezet bij een Nachrichtengruppe. Later raakte ik aan het Westfront in de buurt van Aken. Aan het Oostfront werd ik gewond door een granaatsplinter. Ik werd verzorgd in een veldhospitaal nabij Lemberg. Dit was eigenlijk mijn redding, want twee weken later werd mijn eenheid door de Russen uitgeroeid. Nabij Idar-Oberstein werd ik door de Amerikanen krijgsgevangen genomen. Ik was krijgsgevangen van 19 maart 1945 tot 28 mei 1946. Op 16 april 1945 werd ik in Cherbourg ingescheept naar Amerika . Daar moest ik werken in de staat Michigan bij de post en ook de interieurs van huizen schilderen. Op 28mei 1946 werd ik teruggestuurd naar Frankrijk en mocht ik naar huis terugkeren. Tijdens mijn militaire dienst heb ik de volgende bevorderingen bekomen: Gefreiter op 1 augustus 1942 en Obergefreiter op 1 augustus 1943.

Johannes op bezoek in 2008